

skal have den Fordel, at den yderligere Hjælp, han faar af Fattigvæsenet, naar den ikke er større end den, han har faaet ved sit eget Bidrag, skal være uden for det offentlige Fattigvæsen, og at den Understøttelse ikke skal have den Virkning, som den ellers vilde have. Dette er efter min Mening for den Tid, da Lovforslaget fremkom, en meget fremskreden og human Bestemmelse; men i dette Dieblit vil det ikke være tilstrækkeligt, og navnlig kan jeg slet ikke tænke mig, at det kunde vedtages, med mindre man paa Forhaand har opgivet Muligheden for at faae indrettet en Statsalderdomsforsørgelses-kasse. Det Samme gjælder tildels om § 70, at de der givne Regler i høi Grad maa paavirkes af, hvorledes Sygekassainstitutionen udvikler sig. Jeg siger: Det undrer mig Noget, at det ærede Medlem har fremlagt disse Bestemmelser i denne Skikkelse, endog-
 saa uden at gjøre nogen særlig Bemærkning ved dem; thi det kunde næsten se ud, som om det ærede Medlem havde opgivet Haabet om, at den sociale Lovgivning skulde gjøre de forventede Fremskridt.

Men hermed vil jeg ingentunde have sagt, at jeg paa nogen Maade skulde være misfornøiet med, end sige bebreide den ærede Forslagsstiller, at han er fremkommen med Forslaget. Set fra et andet Synspunkt anser jeg det for meget nyttigt. Det er jo bekendt, hvorledes vi nu her i flere Aar have behandlet Lovforslag, som vedrøre Fattigvæsenet. Det betydelige Bestemmelser har der jo været indeholdt i de Forslag, som ere fremkomne fra det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (P. Holm). Vi have derhos havt Lovforslag om Hjælpekasser til Behandling flere Gange; med stor Varme ere de blevne behandlede fra alle Sider, og den Betragtning, som jeg tror er fremsat navnlig fra Ministerbordet om adskillige af de enkelte Bestemmelser i disse Lovforslag, nemlig at de maatte ses i Forbindelse og i Forening med hele den øvrige Fattiglovgivning, finder jeg er fuldt begrundet, og jeg tror derfor ogsaa, at en Diskussion om denne Sag i sin Helhed, hvorved de andre Spørgsmaal tildels kunne inddrages, ville være af megen Nytte for Bestemmelserne i det Hele af disse Sager. Jeg bebrejder altsaa ikke det ærede Medlem, at han er kommen frem med Lovforslaget til Diskussion her i Thinget, tværtimod, jeg finder, det er ganske heldigt. Jeg skal nu paavise Forbindelsen mellem dette store Lovforslag og de andre mindre. Det vil jo erindres, at den store Fattigkommission, som vel har afgivet sin Betænkning i Slutningen af Tredserne eller Begyndelsen af Halvfjerdsnerne — jeg erindrer det ikke saa

noie — havde foreslaaet, at der skulde udkomme 2 Love paa dette Omraade, og at man ogsaa udarbejdede et Lovforslag om den saakaldte „frie Fattigunderstøttelse“, hvilket ikke blev accepteret den Gang af Regjeringen og heller ikke af Landstinget eller af Folkethinget. Man vilde holde de to Ting ganske ud fra hinanden; man havde vistnok den Opfattelse, at det frie Fattigvæsen, saaledes som det var indrettet paa Grundlag af Loven af 8de Marts 1856, ikke ret egnede sig til en yderligere og mere indgribende Organisation og navnlig ikke til en egentlig Forbindelse med det offentlige Fattigvæsen. Men i den Henseende mener jeg ganske vist, at Tiderne, eller rettere ikke alene Tiderne, men Lovgivningen selv meget have forandret dette Forhold. Jeg kan ikke her undlade at komme ind paa en Ojtagelse; men jeg fastholder som et Hovedpunkt, at siden Loven af 6te Juli 1867 om den kommunale Styrelse har givet Kommunerne Tilladelse til at give Tilskud til fri Fattigunderstøttelse, og siden dette er blevet benyttet i meget vid Udstrækning, er Forholdet derefter blevet forandret. Det kan derfor ikke nytte, at man siger, at disse to Ting ikke have Noget med hinanden at gjøre. Man er kommen ind paa en Vej, hvor man faar to Slags Fattigvæsen, et, som medfører de Virkninger, som Loven siger, og et andet, hvor man ad Omveie søger at undgaa disse Virkninger. Det maa jeg holde fast paa. Derfor kan jeg heller ikke Andet end i det Hele taget stille mig venlig til Beskræbelsen for Oprettelse af Hjælpekasser eller, som jeg hellere vil kalde det, den fri Fattigunderstøttelse, ikke den frivillige, men den frie, fordi den ikke har de Virkninger, som det offentlige Fattigvæsen har. Det kommer ikke i Betragtning, at man har forskellige Meninger derom, at jeg, som De veed, mener, at man ikke burde give Understøttelse af Statskassen; men jeg mener, at man ikke kan undgaa at organisere dette Fattigvæsen. Min Opfattelse er den, at man ikke alene skal udvikle dette, men navnlig regulere det, og man maa se at faae dette Fattigvæsen reguleret saaledes, at de Tilskud, der kunne gives til det, blive ganske anderledes lovbestemte, end de ere, og at den høieste Myn-
 dighed i den Retning lægges paa en enkelt Haand, lægges hen hos Indenrigsministeriet, saaledes at det ikke skal være tilladt de forskellige Kommuner ganske at forlade Lovens, jeg kunde næsten sige Grundlovens Bestemmelser i den Henseende. Men for at et saadant frit Fattigvæsen skulde kunne organiseres ved Lov og udvikle sig til at blive det, som jeg mener, det skulde være, en Sn